

Napětí kolem důchodů. Jurečka sáhne na věk, výpočet penzí a jejich výšku u manželů

- CZ24 News | 11. května 2023

ČESKO: Dřívější odchod do penze pro náročné profese a pozdější pro ostatní, změnu výpočtu nových penzí, rozdělení důchodu mezi manžele či navýšení penze za dobu péče by mohl obsahovat návrh reformních změn důchodového systému, který se chystá ve čtvrtek spolu s konsolidačním balíčkem představit vláda. Důchody by měly růst také pomaleji než dosud, povinná doba placení odvodů pro nárok na penzi by se mohla zkrátit, živnostníkům by se mohlo zvedat pojistné a upravit by se mohla i pravidla pro odvádění z výdělku u dohod. Vyplývá to z dosavadních vyjádření ministra práce Mariana Jurečky (KDU-ČSL) a ze zveřejňovaných informací o reformě.

Výdaje na penze výrazně rostou. Zvyšují se rychleji než příjmy. Loni do penzí putovalo téměř 600 miliard korun, letos by mohla být částka zhruba o 90 miliard korun vyšší. Deficit důchodového pojištění by mohl činit kolem 80 miliard korun. Byl by tak dosud nejvyšší. Propad prohloubily mimořádné valorizace i zavedení výchovného, řekl před nedávnem Jurečka. Podle ekonomů i části politiků je systém penzí v nynější podobě neudržitelný. V příštích desetiletích by se propadl do stomiliardových schodků. Experti poukazují na to, že na zásadnější reformu je už pozdě. Vládní návrh tak obsahuje úpravy nynějších parametrů.

Nejčastěji se dosud zmiňoval věk odchodu do penze. Ten se v příštím desetiletí zastaví na 65 letech. Jurečka minulý týden uvedl, že by věková hranice neměla být pro všechny stejná. Roli má hrát vývoj délky života, věk nástupu do práce i její náročnost a doba placení odvodů. V průměru by se měla starobní penze pobírat 21,5 roku. V roce 2021 podle důchodové ročenky trvala v průměru 23,9 roku. Do důchodu by bylo možné chodit nejvýš tři roky před termínem, pobíraná částka by se měla krátit víc než dosud. Dřívější penze až o pět let bez snížení částky by měla být možná u namáhavých profesí. Zaměstnavatelé by platili pracovníkům vyšší odvody. Povinná doba placení pojistného pro nárok na důchod by se mohla zkrátit z 35 na 25 let, tomu by odpovídala ale i výše částky.

Průměrná penze by měla podle plánu odpovídat 40 procentům průměrné mzdy, po loňských mimořádných přidáních se dostala k 50 procentům. Růst penzí by se měl zpomalit. Zvedat by se měly dál vždy v lednu o inflaci a o třetinu růstu reálných mezd místo poloviny, tedy stejně jako do roku 2018. Nižší by mohly být i nové důchody. Při výpočtu by se mohla zohledňovat menší část výdělku. Zásluhovost by byla menší, výhodnější je to pro lidi s nízkým příjmem. Část důchodu by lidé měli mít ze spoření. Upravit by se měla jeho státní podpora. Peníze by si senioři měli také vybírat důchodůpostupně každý měsíc. Těm, kteří by i v důchodovém věku pracovali, by se mohly odpustit sociální odvody místo mírného navyšování penze. Stát by tak ale přišel teď ročně o 4,5 miliardy korun. Vláda před necelým měsícem tento záměr z novely o sociálním zabezpečení vyškrtl. Jurečka pak řekl, že krok bude součástí reformy. Postupně by se mohly zvedat odvody živnostníkům a pojistné by mohli víc platit i dohodáři.

Ministr opakovaně zmiňoval i "ocenění výchovy dětí". Před týdnem řekl, že by mezi opatřeními měl být společný základ manželů pro výpočet penze. Odvody obou by se sečetly, oba by pak měli stejný důchod. Pomohlo by to hlavně ženám. Za dobu péče o děti či blízké, kdy se neplatí pojistné, by se mohly pak započítávat odvody z průměrné mzdy.

[ZDROJ](#)